

**RIETAVO SAVIVALDYBĖS
2018-2020 M. STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

Asignavimų valdytojas (ai)	Rietavo savivaldybės administracija, 188747184
-----------------------------------	---

Misija	Rietavo savivaldybė siekia įgyvendinti savivaldos teisę ir užtikrinti viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijų vykdymą, tenkinant bendruomenės viešuosius poreikius ir interesus
---------------	--

Situacijos analizė

Išorinė aplinkos analizė

Politiniai – teisiniai veiksniai

Rietavo savivaldybės strateginis veiklos planas rengiamas 2018-2020 metams. Sėkmingai pasiekusi strateginius tikslus ir tapusi Europos Sąjungos (toliau – ES) ir NATO nare Lietuva susiduria su naujais išbandymais. Paskutiniųjų metų ekonominiai rodikliai rodo šalies ūkio ir jo apimčių kritimą. Toliau stengiamasi integruoti ir įgyvendinti ES lygiu pakoreguotą Lisabonos strategiją. Sėkmingai plėtojami geros kaimynystės santykiai. Pastaruoju metu didelį poveikį šalies gyvenimui darė nestabili politinė situacija. Po kelerius metus trukusių parengiamųjų darbų, Lietuva įgyvendino jungimosi į Šengeno zoną reikalavimus ir nuo 2007-12-21, kartu su dar aštuoniomis ES valstybėmis, tapo pilnateise Šengeno erdvės nare. Vis dar lieka svarbių neišspręstų problemų, keliančių dalies visuomenės nepasitikėjimą demokratija, valdžios institucijomis, pilietinės visuomenės siekiu. Socialinė atskirtis, netolygus sveikatos paslaugų prieinamumas, nepakankamai veiksminga kova su korupcija, blogėjanti demografinė Lietuvos padėtis – nuolat mažėjantis gimstamumas ir didelė emigracija mažina Lietuvos konkurencingumą. Per lėta šalies mokslo ir technologijų plėtros pažanga įgyvendinant Lisabonos strategijos tikslus.

Svarbiausi norminiai teisės aktai, kuriais savo veikloje vadovaujasi Rietavo savivaldybė, yra Europos vietos savivaldos chartija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, vietos savivaldą reglamentuojantys įstatymai, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas. Savivaldybės ekonominius klausimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos biudžetų sandaros įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų dydį ir išlyginimą lemiančių rodiklių tvirtinimo metams įstatymas, ir kiti.

Planuojant Savivaldybės veiklą atsižvelgiama į Vyriausybės programą ir jos įgyvendinimo prioritetines priemones, Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“ ir 2014-2020 nacionalinę pažangos programą, skirtą Lietuvos pažangos strategijai „Lietuva 2030“ įgyvendinti, Lietuvos 2014-2020 metų programavimo laikotarpio dokumentus nacionaliniu lygmeniu, t. y. Partnerystės sutartį ir Veiksmų programą, kitų valstybinių ir nacionalinių strategijų nuostatas.

Savivaldybės veikla nukreipta į Lietuvos 2004 – 2020 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programos strategijos pagrindinio tikslo – gražinti šalį į spartaus ir tvaraus augimo kelią, mažinti šalies išsivystymo atsilikimą nuo Europos Sąjungos šalių vidurkio – siekimą. Reikia palaikyti stabilią makroekonominę aplinką, tęsti struktūrines reformas, užtikrinti tinkamą

finansavimą augimą skatinančioms priemonėms. Pagrindinis siekis yra spartesnis, pažangus augimas, siekiama, kad ūkio plėtra būtų tvari, taupiai naudojanti išteklius ir teiktų geresnę gyvenimo kokybę visiems šalies gyventojams.

Savivaldybė, rengdama strateginio planavimo dokumentus, privalo įvertinti Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. IX-1187, kurioje numatyti visų Lietuvos ūkio šakų ir sektorių ilgalaikės plėtros prioritetai: žinių visuomenė, saugi visuomenė ir konkurencinga ekonomika.

Savivaldybės veiklai įtaką daro nacionalinė regioninė politika, kurios pagrindinės nuostatos patvirtintos Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme. Nacionalinė regioninė politika, pagal Regioninės plėtros įstatymą yra valstybės institucijų ir kitų subjektų tikslinė veikla, kuria daromas diferencijuotas poveikis valstybės regionų socialinei ir ekonominei plėtrai, siekiant mažinti regionų socialinius ir ekonominius skirtumus, išsivystymo netolygumus pačiuose regionuose, skatinti visoje valstybės teritorijoje tolygią ir tvarią plėtrą. Lietuvos regioninės politikos ilgalaikis tikslas – užtikrinti aukštą gyvenimo kokybę visos šalies teritorijos gyventojams. Lietuvos regioninės politikos prioritetinė kryptis – tolygi Lietuvos teritorinė ekonominė plėtra.

Rietavo savivaldybės veikla planuojama orientuojantis į valstybės lygiu įvairiose ilgalaikėse strategijose patvirtintus prioritetus. 2016 m. metiniai Rietavo savivaldybės prioritetai suformuoti atsižvelgiant Lietuvos ES politikos strategines kryptis. Tai – vidutinio laikotarpio strateginis dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į bendruosius valstybės raidos prioritetus ir visuomenės lūkesčius, išdėstyti pagrindiniai Lietuvos ES politikos principai ir numatytos strateginės kryptys. Lietuvos ES politikos strateginių krypčių tikslai yra šie:

pirmas – išdėstyti esmines Lietuvos nuostatas dėl ES vizijos, t. y. kaip ES turėtų toliau vystytis ir koks būtų Lietuvos vaidmuo šiame procese;

antras – nustatyti gaires, kuriomis remiantis būtų formuojama ir įgyvendinama aktyvi, nuosekli ir rezultatyvi Lietuvos ES politika ir kurios padėtų išskirti Lietuvos institucijų veiklos ES prioritetus;

trečias – stengtis, kad Lietuvos ES politika būtų dar aiškesnė ir suprantamesnė, tuo paskatinti visuomenę labiau įsitraukti į ES klausimų svarstymą;

ketvirtas – prisidėti prie Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Taryboje – nustatyti Lietuvos pozicijos ir prioritetų gaires aktualiaisiais ES politikos klausimais, stiprinti valstybės tarnybos administracinius gebėjimus.

Ekonominiai veiksniai

Narystė ES

Narystė ES sudaro Lietuvai sąlygas kelti ekonominės gerovės, gyvenimo kokybės lygį. Rietavo savivaldybės veiklai svarbios įtakos turi skiriama ES struktūrinė parama. 2006 m. lapkričio 23 d. Seimas pritarė Lietuvos ES struktūrinės paramos panaudojimo strategijos ir veiksmų programų projektams. Lietuvos ES struktūrinės paramos panaudojimo strategijos plėtros tikslų siekiama investuojant į tris esmines šios strategijos įgyvendinimo prioritetines kryptis: 1) produktyvūs žmogiškieji išteklių žinių visuomenei; 2) konkurencinga ekonomika; 3) gyvenimo kokybė ir sanglauda.

Nuo 1991 m. Lietuva Europos Sąjungos finansinę paramą gavo pagal tris programas: PHARE (pasirengimas narystei ES), ISPA (parama transporto ir aplinkos sritims) ir SAPARD (parama žemės ūkiui).

Nuo 2004 m. gegužės 1 d. tapus pilnateise ES nare, atsirado galimybė pasinaudoti ES struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo parama, kuri buvo gaunama pagal Lietuvos bendrąjį programavimo dokumentą ir Sanglaudos fondo strategiją.

ES struktūrinė parama Lietuvai skiriama iš Europos socialinio, Europos regioninės plėtros ir Sanglaudos fondų pagal Lietuvos ES struktūrinės paramos panaudojimo strategiją (daugiau kaip 23 mlrd. litų).

2010 m. antroje pusėje, kai Lietuvoje buvo sudaryta komisija 2014–2020 metų Europos

Sąjungos struktūrinės paramos klausimams spręsti ir kai Europos Komisija paskelbė Penktąją ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitą.

Ir iki narystės ES, ir tapusi ES nare Lietuva dalyvauja įvairiose Europos Bendrijų programose, siekdama paremti šalių narių bendradarbiavimą įvairiose specifinėse srityse, susijusiose su Europos Bendrijų politika.

2014 m. liepos 23 d. Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų ministrų taryba priėmė galutinį sprendimą dėl Lietuvos narystės euro zonoje nuo 2015 m. sausio 1 d. Nuo šios datos Lietuva tampa devynioliktąja visaverte euro zonos nare, kurioje naudojama bendroji Europos Sąjungos valiuta – euras.

LR finansų ministerijos 2017 m. kovo mėn. paskelbtame ekonominės raidos scenarijuje 2017-2020 metams numatoma, kad Lietuvos bendrasis vidaus produktas (toliau – BVP) šiuo laikotarpiu gali augti vidutiniškai 2,55 proc. per metus. 2017 metais BVP – 2,7 proc., o 2018 m. BVP augimas gali siekti 2,6 proc.

Numatomas infliacijos paspartėjimas šiuo laikotarpiu kiek sumažins gyventojų perkamąją galią, tačiau realiam darbo užmokesčiui augant sparčiau negu infliacija, namų ūkių vartojimas išliks gana didelis ir reikšmingai prisidės prie BVP augimo.

Mažėjantis nedarbo lygis ir augančios kainos didins spaudimą kelti darbo užmokestį. 2017 m. atlyginimų augimą šalyje spartina nuo 2017 m. vasario 1 d. įsigaliojęs Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas, kurio nuostatų laikymas padidins mažiausiai apmokamų specialistų atlyginimus. 2018-2020 metais vidutinio mėnesinio bruto atlyginimo pokyčiai priklausys nuo ekonominių veiksnių – darbo jėgos pasiūlos ir paklausos, darbo našumo, infliacijos, įmonių pelningumo – raidos. Numatoma, kad vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalyje 2018 metais padidės 6,1 proc., 2019 m. – 6,2 proc., o 2020 m. – 6,3 proc. Numatomas sparčiau negu darbo našumas augantis darbo užmokestis atspindi stiprėjančias derybines darbuotojų galias ir darbo užmokesčio suvienodinimą su darbo užmokesčio dydžiu bendroje ES darbo rinkoje.

Geografinė padėtis

Rietavo savivaldybė yra patogioje geografinėje padėtyje, Žemaitijos lygumoje. Šiaurinėje pusėje ji ribojasi su Plungės rajonu, šiaurės rytų – su Telšių rajonu, pietinėje – su Šilalės rajonu, vakarinėje – su Klaipėdos rajonu. Pietuose Rietavo savivaldybę kerta didžiausia Lietuvos automagistralė Nr. A1 Kaunas – Klaipėda, rytuose ribojasi su Varnių regioniniu parku (Telšių r.), šiaurėje – su Žemaitijos nacionaliniu parku (Plungės r.). Vakaruose Savivaldybė yra 49 km nutolusi nuo Klaipėdos ir apie 74 km – nuo Palangos.

Rietavo savivaldybė priklauso mažiausiai apskričiai pagal plotą šalyje – Telšių apskričiai. Savivaldybė sudaro 0,9 proc. Lietuvos ir 13,5 proc. Telšių apskrities teritorijos. Pagal teritorijos dydį tai ketvirta (iš keturių) Telšių apskrities ir 45 (iš šešiasdešimties) Lietuvos savivaldybė.

Savivaldybė išsidėsčiusi arti Klaipėdos miesto, kuris yra trečias pagal dydį Lietuvos miestas ir didelis neužšalantis jūrų uostas. Savivaldybės centrą (Rietavo miestą) nuo apskrities centro (Telšių miesto) skiria 55 km, nuo Klaipėdos – 53 km, nuo Vilniaus – 267 km

Atstumas nuo Rietavo savivaldybės ribos iki Lenkijos sienos – 145 km, iki Kaliningrado srities (Rusija) – 65 km, iki Baltarusijos sienos – 210 km ir iki Latvijos sienos – 55 km.

Rytinėje dalyje yra aukščiausia Savivaldybės vieta – Lopaičių piliakalnis (210,6 m). Žemiausios savivaldybės vietos yra pietinėje dalyje, Jūros ir Aitros upių slėniuose. Rietavo savivaldybės teritorija užima 586 km²: žemės ūkio naudmenos – 38 proc.; miškai – 50 proc.; keliai – 3 proc., užstatytoji teritorija – 2 proc.; vandenys – 2 proc.; kitokios paskirties žemė – 5 proc. Vyrauja lengvo ir vidutinio priemolio dirvožemiai.

Savivaldybėje gausu gamtinių ir kultūrinių išteklių – poilsiuoti tinkamų ežerų, miškų, yra kalvotasis Žemaičių aukštumų kraštovaizdis, savitas etnografinis palikimas. Tai sukuria kartu rekreacinio gamtinio turizmo plėtros potencialą.

Savivaldybės teritorijoje randama naudingų iškasenų – žvyro, smėlio, durpių.

Didėjančios investicijos ir palanki verslui aplinka

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendroju planu, Rietavo savivaldybė priskiriama mažo potencialo rekreacinėms teritorijoms, kurios sudaro lokalinės svarbos ir reikšmės rekreacines sistemas. Rietavo savivaldybė pasižymi dideliu teritorijos naudojimo žemės ūkiui laipsniu, vidutiniškai našia žeme, galimybe derinti įvairaus dydžio ir tipo ūkius. Rekomenduojamos pagrindinės žemės ūkio gamybos kryptys – javų auginimas ir pienininkystė.

Telšių apskrities bendrajame plane Rietavo miestas priskiriamas rekreacinio aptarnavimo centrums. Pagal teritorijos vystymo strategijos pobūdį, Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane Rietavas priskiriamas konversinio vystymo teritorijoms. Rietavo mieste reikalinga dabartinio tradicinio naudojimo kryptys (daugiausia – intensyvaus žemės ir miškų ūkio) pertvarka ir ypatingas aplinkosauginis reglamentavimas.

Rietavo teritorijoje yra gaminamos statybinės medžiagos, plėtojamas smulkus verslas, verčiamasi žemdirbyste, miškininkyste, šių ūkio šakų produkcijos perdirbimu, durpių gavyba ir perdirbimu, melioracijos sistemų ir hidrotechnikos statinių statyba, gyventojų aptarnavimu.

Didžiausiomis Rietavo savivaldybės įmonėmis laikytinos UAB „Plungės lagūna“ (2018 m. sausio 1 d. dirbo 223 darbuotojai), užsiimanti pastatų statyba ir remontu, gelžbetonio konstrukcijų montavimu, atliekanti betonavimo ir aplinkos tvarkymo darbus, įvairios paskirties inžinerinių tinklų klojimu, įvairios paskirties ir sudėtingumo kelių tiesimu, gatvių ir šaligatvių statyba, viešųjų erdvių tvarkymu, ir UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“ (136 darbuotojai), užsiimanti šalutinių gyvūninių produktų tvarkymu, ganyba, didmenine prekyba, mėsos, kaulų miltų, lydytų techninių riebalų, galvijų odos gamyba.

Rietavo savivaldybė jau daugelį metų įgyvendina įvairiausių projektus keldama Savivaldybės gyventojų gyvenimo lygį.

2017 m. baigti vykdyti projektai:

1. Bešeimininkių pastatų Vatušių kaime Rietavo seniūnijoje likvidavimas. Projekto vertė – 32 417,32 Eur.
2. Rietavo savivaldybės pastato Parko g. 10, Rietave, renovavimas. Projekto vertė – 560 000 Eur.
3. Rietavo savivaldybės Drobstų kaimo kelio RT0223 rekonstrukcija. Projekto vertė – 452 386,47 Eur.
4. Medingėnų seniūnijos Užpelių, Kalnelio ir Medingėnų gatvių apšvietimo įrengimas. Projekto vertė – 63 460 Eur.

2017 m. pratęsti projektai:

1. Tverų miestelio Kovo 8-osios gatvės rekonstrukcija. Projekto vertė – 211 422,61 Eur.
2. Rietavo miesto pėsčiųjų ir dviračių tako Aušros alėjoje ir L. Ivinskio gatvėje įrengimas. Projekto vertė – 160 750 Eur.
3. Viešosios erdvės su prieigomis sutvarkymas Rietavo miesto Laisvės gatvėje, įrengiant žemės ūkio produktų turgų. Projekto vertė – 137 000 Eur.
4. Poilsio ir rekreacinės zonos įrengimas šalia Rietavo kunigaikščių Oginskių dvarvietės. Projekto vertė – 327 000 Eur.
5. Rietavo miesto viešųjų erdvių kompleksinis sutvarkymas. Projekto vertė – 390 000 Eur.
6. Rietavo kunigaikščių Oginskių dvarvietės sutvarkymas ir pritaikymas bendruomenės poreikiams, naujų paslaugų teikimui. Projekto vertė – 688 345 Eur.
7. Administracinio pastato Laisvės a. 3, Rietave, atnaujinimas. Projekto vertė – 250 177,36 Eur.
8. Rietavo L. Ivinskio gimnazijos Rietave, Daržų g. 1, sporto salės priestato statyba. Projekto vertė – 2 793 675 Eur.
9. Daugėdų seniūnijos Gudalių g. rekonstrukcija. Projekto vertė – 382 352 Eur.
10. Modernios edukacinės aplinkos kūrimas Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazijoje. Projekto vertė – 115 154 Eur.
11. Pastato Plungės g. 18 remontas, pritaikant socialiniam būstui. Projekto vertė – 177 913 Eur.
12. Rietavo miesto Daržų g. atkarpos nuo Žaliosios iki Palangos g. rekonstrukcija. Projekto vertė –

323 944,20 Eur.

13. Rietavo miesto Žemaitės ir Naujalio gatvių kapitalinis remontas, įrengiant pėsčiųjų ir dviratininkų taką. Projekto vertė – 168 600 Eur.
14. Pelaičių gyvenvietės vandentiekio ir buitinės kanalizacijos tinklų įrengimas. Projekto vertė – 848 503 Eur.
15. Jūros upės kraštovaizdžio formavimas Rietavo mieste. Projekto vertė – 112 824 Eur.
16. Savarankiško gyvenimo namų steigimas. Projekto vertė – 97 838,47 Eur.
17. Rietavo savivaldybės Tverų seniūnijos Piliakalnio gatvės kapitalinis remontas. Projekto vertė – 117 927,57 Eur.
18. Rietavo savivaldybės Medingėnų seniūnijos Gėlių ir Mokyklos gatvių rekonstrukcija. Projekto vertė – 142 459,28 Eur.
19. Rietavo savivaldybės Tverų seniūnijos Tauravo kaimo Tverų, Dvaro ir Jurginų gatvių kapitalinis remontas. Projekto vertė – 198 128,02 Eur.
20. Rietavo seniūnijos Girėnų, Labardžių ir Žadvainų kaimų gatvių apšvietimo įrengimas. Projekto vertė – 145 133,74 Eur.
21. Rietavo savivaldybės Daugėdų seniūnijos Gudalių gatvės apšvietimo įrengimas. Projekto vertė – 29 717,87 Eur.
22. Rietavo savivaldybės Medingėnų seniūnijos Užpelių ir Kalnelio gatvių dangų kapitalinis remontas. Projekto vertė – 62 420,09 Eur.
23. Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus kompleksinis sutvarkymas ir pritaikymas kultūrinėms, edukacinėms reikmėms. Projekto vertė – 232 710,96 Eur.

2018 m. planuojami nauji projektai:

1. Rietavo miesto Pamiškės gatvės techninių parametrų gerinimas. Projekto vertė – 612 285 Eur.
2. Rietavo seniūnijos Giliogirio kaimo gatvių apšvietimo įrengimas. Projekto vertė – 54 200 Eur.
3. Rietavo miesto Vatušių gatvės apšvietimo įrengimas. Projekto vertė – 53 900 Eur.

Žemės ūkis

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis, 2016 m. pradžioje žemės ūkio naudmenos Rietavo savivaldybėje sudarė 38,4 proc. (Telšių apskrityje – 52,2 proc., šalyje – 52,6 proc.), miškai – 54,0 proc. (Telšių apskrityje – 36,5 proc., šalyje – 32,6 proc.) viso žemės ploto.

Rietavo savivaldybės žemės ūkio naudmenos sudaro 0,7 proc. šalies ir 9,9 proc. Telšių apskrities žemės ūkio naudmenų.

Didelę žemės ūkio fondo dalį sudaro ariama žemė. Žemės ūkio naudmenų struktūroje ariama žemė Rietavo savivaldybėje sudaro net 90 proc. visų žemės ūkio naudmenų. Šie duomenys rodo, kad žemės ūkis užima gana svarbią vietą Rietavo savivaldybėje, o kartu sudaro geras sąlygas specializuotoms žemės ūkio šakoms, pavyzdžiui gyvulininkystei, plėtoti.

Atsižvelgiant į Rietavo savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus 2016 m. ataskaitą, Rietavo savivaldybės teritorijoje buvo įregistruotos 1567 žemės ūkio ir kaimo valdos. Pasėlius deklaravo, žemės ūkio veikla užsiėmė 1231 žemdirbys. Dauguma Savivaldybės ūkininkų ir žemės ūkio įmonių yra mišrios specializacijos, ir verčiasi ir gyvulininkyste, ir augalininkyste. Todėl vieni svarbiausių rodiklių Savivaldybės žemės ūkyje yra augalininkystės ir gyvulininkystės produkcijos apimtys.

Palanki aplinka turizmo plėtrai

Rietavo savivaldybė ypač patogi turizmo požiūriu: pietuose ją kerta automagistralė Kaunas-Klaipėda, rytuose ribojasi su Varnių regioniniu parku, šiaurėje – su Žemaitijos nacionaliniu parku.

Savivaldybės rekreacinį gamtinį potencialą formuoja 5 valstybiniai draustiniai: Aitros hidrografinis, Minijos ichtiologinis, Aukštojo tyro telmologinis, Minijos pralaužos ir Ruškio kraštovaizdžio. Rietavo savivaldybėje yra Varnių regioninio parko (plotas – 0,45 ha) dalis, Apvaršuvos geomorfologinis draustinis (plotas – 0,35 ha) ir Jaušaičių geomorfologinis draustinis

(plotas – 0,1 ha).

Didžiausios upės Rietavo savivaldybėje: Minija, Jūra ir Aitra. Šios upės yra tinkamos vandens turizmui. Jūra yra įtraukta į nacionalinės reikšmės vandens turizmo trasas (Jūros turistinė trasa). Žadvainių kaime prie Jūros upės 2010 m. įrengta Žadvainių stovyklavietė. Visa tai sudaro rekreacinio, gamtinio ir kultūrinio turizmo plėtros potencialą.

Rietavo savivaldybė garsėja kultūros paveldo objektais ir kunigaikščiais Oginskiais, kurių dėka Rietave 1846 m. L. Ivinskis išleido pirmąjį lietuvišką kalendorių. 1859 m. buvo įsteigta žemės ūkio mokykla – pirmoji tokio tipo mokykla Lietuvoje; 1872 m. atidaryta pirmoji profesionali muzikos mokykla; 1882 m. nutiesta pirmoji Lietuvoje telefono linija; 1892 m. pradėjo veikti pirmoji Lietuvoje elektrinė. Patraukliausi Rietavo savivaldybės lankomi objektai: Rietavo dvaro sodyba, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus, Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia, Lopaičių piliakalnis ir šventvietė, Aukštojo tyro telmologinis draustinis ir Ruškio kraštovaizdžio draustinis. Rietavo dvaro sodyba, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus ir Lopaičių piliakalnis yra įtraukti į nacionalinės reikšmės turistinį maršrutą „Žemaitijos keliai“. Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus su Oginskių istorija ir materialiuoju paveldu (Rietavo dvaro sodyba) patenka į kultūros kelią „Oginskių kultūros kelias“.

2015-uosius Seimas paskelbė Mykolo Kleopo Oginskio metais. 250-osios kompozitoriaus ir politikos veikėjo gimimo metinės taip pat yra įtrauktos į UNESCO minimų sukakčių kalendorių.

Minint Mykolo Kleopo Oginskio 250-ųjų gimimo metinių sukaktį vyko mokslinės konferencijos, koncertai, parodos, leidinių pristatymus Lietuvoje, Lenkijoje, Baltarusijoje ir Prancūzijoje. Šios sukakties minėjimas, kurį remia trys valstybės: Lietuva, Lenkija ir Baltarusija (įėjusios į Abiejų Tautų Respublikos teritoriją), UNESCO reikšmingas kaip glaudaus tarptautinio bendradarbiavimo puoselėjant bendrą kultūros ir istorijos paveldą pavyzdys.

Nuo 2015 rugsėjo 20 d. visą savaitę vyko baigiamieji šios sukakties renginiai Rietave. Baigiamųjų renginių ciklą vainikavo 2015 m. rugsėjo 26 d. Rietave atidengtas paminklas Mykolui Kleopui Oginskiui ir jo palikuonims.

Vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 3 d. patvirtintoje Telšių regiono integruotoje teritorijų vystymo programoje 2016 – 2019 m. numatoma sutvarkyti Rietavo kunigaikščių Oginskių dvarvietę ir pritaikyti bendruomeniniams poreikiams, naujų paslaugų teikimui, aktualizuoti kultūros paveldo objektus, prisidedant prie naujos kokybės viešųjų erdvių sukūrimo, pritaikant kultūros, edukacines ir rekreacijos reikmėms Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejų, įrengti poilsio ir rekreacijos zoną šalia Rietavo kunigaikščių Oginskių dvarvietės.

Pagal galimybes teikti rekreacines ir turizmo paslaugas Rietavo savivaldybės teritorija suskirstyta į trijų lygių rekreacinio potencialo arealus. Didelio rekreacinio potencialo arealai apima Rietavo miestą ir Tverų miestelį su apylinkėmis. Čia susitelkę pagrindiniai Savivaldybės lankytini gamtos ir kultūros objektai, kertasi įvairios turistinės trasos. Vidutinio rekreacinio potencialo arealai apima kitas gamtiniu arba kultūriniu požiūriu įdomias teritorijas, kuriomis eina dauguma turistinių trasų, jungiančių Rietavo savivaldybę su gretimomis teritorijomis. Žemo rekreacinio potencialo arealai apima kitas žemės ūkio ir ūkinių miškų teritorijas, nepasižyminčias išskirtiniais rekreaciniais resursais ar teikiamomis turizmo aptarnavimo paslaugomis.

Prie žinomiausių turistinių traukos vietų Rietavo savivaldybėje priskiriami šie kultūriniai išteklių – Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia, Rietavo dvaro sodybos ansamblis ir kt.

Rietavo savivaldybės nekilnojamąjį kultūros paveldą sudaro archeologinės kultūros paveldo vertybės (piliakalniai su gyvenvietėmis, pilkapiai, kapinynai, buvusios dvarų sodybos, piliavietės), mitologinės vietos, architektūros paminklai (bažnyčios, koplyčios, sodybos, įvairūs pastatai, statinių kompleksai, ansambliai ir pan.), istorijos paminklai (kapinės, pavieniai kapai, susiję su svarbiais visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos įvykiais ar asmenybėmis), dailės paminklai (koplytėlės, koplytstulpiai, skulptūros, altoriai, altorėliai, kryžiai ir pan.). Šiuo metu Lietuvos Respublikos kultūros bertybių registre įregistruota 117 kultūros paveldo vertybių, esančių Rietavo savivaldybėje. Iš jų 32 yra saugomos valstybės, 4 turi kultūros paminklo statusą, 73 objektai yra įtraukti į Kultūros vertybių registrą, 8 objektams kultūros paveldo objekto apsauga panaikinta.

Vienas didžiausių lankytinų kultūros paveldo objektų – Rietavo dvaro sodyba, suklestėjusi

XIX a. viduryje, puoselejama Irenėjaus ir Bogdano Oginskių. Tai pereinamojo laikotarpio iš klasicizmo į istorizmą architektūros ansamblis, išskirtinas savo monumentalumu, išlikusių statinių gausa, kompozicija, vienu didžiausių Lietuvos parku. Rietavo dvaro parką sudaro ne vien dekoratyvūs želdiniai, bet ir žemės paviršiaus formų (geoplastikos), vandenių sistemos, pastatų, įvairios augalijos įvairovė.

Socialiniai veiksniai

Demografiniai rodikliai

Rietavo savivaldybė užima 586 kvadratinių kilometrų teritoriją, kurioje 2017 metų sausio 1 d. gyveno 7727 žmonės, iš jų moterų – 3992 (51,66 proc.) ir vyrų – 3735 (48,34 proc.). Gyventojų skaičius 1 km² – 13,2. Lyginant su 2016 m. sausio 1 d. duomenimis, gyventojų skaičius sumažėjo 220. 2018 m. sausio 1 d. Rietavo savivaldybėje gyveno 7553 gyventojai. Gyventojų skaičius 1 km² – 12,9. Lyginant su 2017 m. sausio 1 d. duomenimis, sumažėjo 174 gyventojais.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, lyginant 2012 m. ir 2016 m. duomenis, Rietavo savivaldybėje gyventojų skaičius sumažėjo 6,9 proc., kai šalyje gyventojų skaičiaus mažėjimas siekė tik 3,8 proc., o Telšių apskrityje – 5,7 proc.

2015 metais Savivaldybėje gimė 93 vaikai, iš jų 51 berniukai ir 42 mergaitės, 2016 metais – 81 vaikas, iš jų 42 berniukas ir 39 mergaitės, 2017 metais – 87 vaikai, iš jų 50 berniukų ir 37 mergaitės. Iš 87 įregistruotų gimimų, 16 kūdikių yra gimę užsienio valstybėse (Jungtinė Karalystė – 9, Norvegija – 5, Baltarusija – 1, Rusija – 1). 2017 m. įregistruotas dvynukų Ažuolo ir Saulės gimimas.

2015 metais Rietavo savivaldybėje mirė – 117 asmenų, iš jų 59 vyrai ir 58 moterys. 2016 metais – 110 asmenų, iš jų 54 vyrai ir 56 moterys. 2017 metais – 77 asmenys, iš jų 34 vyrai ir 43 moterys.

2015 metais mirusių vyrų amžiaus vidurkis vyrų – 66,3 metų, moterų – 79,4 metų, 2016 metais vyrų – 71,8 metų, moterų – 80,6 metų. 2017 metais vyrų – 73,3 metų, moterų – 77,9 metų.

2015 metais Savivaldybėje įregistruota 55 santuokos, 2016 metais – 55, o 2017 metais – 49. 2015 metais susituokusių vyrų amžiaus vidurkis vyrų – 31,7 metai, moterų – 28,7 metų; 2016 metais vyrų – 33,5 metų, moterų – 30,57 metų, o 2017 metais vyrų – 34,4 metų, moterų – 31,8 metų.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis darbingo amžiaus gyventojai 2016 m. sudarė 62,2 proc. (4947) visų Rietavo savivaldybės gyventojų. Lyginant 2012 m. ir 2016 m. duomenis, Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų dalis išaugo 1,7 procentinio punkto, o bendras darbingo amžiaus gyventojų skaičius sumažėjo 4,3 proc. 2016 m. darbingo amžiaus gyventojų dalis Rietavo savivaldybėje buvo didesnė nei šalyje (62,0 proc.) ir Telšių apskrityje (62,1 proc.).

Nedarbo lygis

Lietuvos statistikos departamento duomenimis nedarbo lygis Lietuvoje 2017 m. buvo 7,9 proc.

Nedarbo lygis Rietavo savivaldybėje 2014 metų sausio 1 d. buvo 9,73 proc., 2015 metų sausio 1 d. buvo 9,19 proc., 2016 m. sausio 1 d. buvo 8,15 proc., o 2017 metų I ketvirtį – 7,3 proc, II ketvirtį – 6,0 proc, III ketvirtį – 5,9 proc. ir IV ketv. – 6,5 proc. 2017 metų gruodžio 31 d. nedarbo lygis pasiekė 7,3 proc.

Per 2015 metus Darbo biržoje įregistruota 670 bedarbių, iš jų 55,46 pro. moterų ir 44,54 proc. vyrų. 2016 m. sausio 1 dienos duomenimis per 2015 metus buvo įregistruoti 622 bedarbiai iš Rietavo savivaldybės, iš jų 256 moterys, t. y. 41,2 proc. ir 366 vyrai, t. y. 58,8 proc. 2017 m. sausio 1 d. duomenimis per 2016 metus įregistruota 360 bedarbių iš Rietavo savivaldybės, iš jų 202 moterys, t. y. 56,11 proc. ir 158 vyrai, t. y. 43,89 proc. 2018 m. sausio 1 d. duomenimis per 2017 m. įregistruotas 591 bedarbis iš Rietavo savivaldybės.

Per 2015 metus įdarbinti 564 ieškantys darbo asmenys, iš jų 387 – pagal neterminuotas

darbo sutartis ir 177 – pagal terminuotas sutartis. Įdarbinti 154 asmenys iki 29 metų amžiaus. Per 2016 metus įdarbinti 456 ieškantys darbo asmenys, iš jų pagal terminuotas darbo sutartis – 135, pagal neterminuotas darbo sutartis – 321. Iš jų jaunimo iki 29 metų amžiaus – 122. Per 2017 metus įdarbinti 452 ieškantys darbo asmenys, iš jų – 324 pagal neterminuotas darbo sutartis ir 128 – pagal terminuotas darbo sutartis.

Socialinė parama

Pagrindinės institucijos organizuojant socialinių paslaugų tinklo plėtrą ir jų teikimą yra Rietavo savivaldybės administracijos Sveikatos, socialinės paramos ir rūpybos skyrius ir Rietavo socialinių paslaugų centras.

Rietavo savivaldybės gyventojams mokamos jiems priklausančios socialinės išmokos ir kompensacijos. Piniginė parama teikiama mokant daugiau negu 20 rūšių socialinių išmokų.

2015 metais piniginei socialinei paramai skirta 313,9 tūkst. Eur, socialinei paramai mokiniams – 113,9 tūkst. Eur, socialinėms paslaugoms (valstybės ir Savivaldybės lėšos) – 149,3 tūkst. Eur, išmokoms vaikams – 167,1 tūkst. Eur, šalpos išmokoms ir transporto išlaidų kompensacijoms – 1034,6 tūkst. Eur.

2016 metais piniginei socialinei paramai skirta 280,5 tūkst. Eur, socialinei paramai mokiniams – 115,0 tūkst. Eur, socialinėms paslaugoms (valstybės ir Savivaldybės lėšos) – 149,0 tūkst. Eur, išmokoms vaikams – 166,3 tūkst. Eur, šalpos išmokoms ir transporto išlaidų kompensacijoms – 1138,4 tūkst. Eur.

2017 metais piniginei socialinei paramai skirta 213,9 tūkst. Eur, socialinei paramai mokiniams – 83,1 tūkst. Eur, socialinėms paslaugoms (valstybės ir Savivaldybės lėšos) – 246,4 tūkst. Eur, išmokoms vaikams – 214,0 tūkst. Eur, šalpos išmokoms ir transporto išlaidų kompensacijoms – 1122,6 tūkst. Eur.

Rietavo savivaldybės gyventojams teikiamos stacionarios ir nestacionarios socialinės paslaugos, didžiausią dėmesį skiriant nestacionarių paslaugų plėtrai ir kokybės gerinimui. Socialines paslaugas teikia Rietavo parapijos senelių globos namai, Rietavo socialinių paslaugų centras, Rietavo PSPC palaikomojo gydymo ir slaugos skyrius. Stacionarios globos paslaugos sergantiems psichikos ligomis perkamos kitų savivaldybių įstaigose.

Parama šeimai – valstybės socialinės politikos prioritetas. Paslaugos teikiamos ne tik Rietavo socialinių paslaugų centre, bet ir pagalbos namuose paslaugas gaunančio kliento namuose, teikiama integrali pagalba asmens namuose (asmenims su slaugos poreikiu).

Sveikatos priežiūra ir paslaugos

Rietavo savivaldybėje sveikatos priežiūros išteklių, išskyrus slaugos lovų skaičių ir šeimos gydytojų skaičių, yra 1,5-2 kartus mažiau negu vidutiniškai Lietuvoje.

Viena iš savarankiškųjų Savivaldybės funkcijų yra pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra. Pirminė sveikatos priežiūra sprendžia pagrindines bendruomenės sveikatos problemas, teikdama vidaus ligų profilaktikos, gydymo, sveikatos išsaugojimo ir reabilitacijos paslaugas. Rietavo savivaldybėje pirminės sveikatos priežiūros paslaugas teikia VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centras ir UAB „Rietavo šeimos daktaras“ ir „Ave Medica“ klinika. Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centrą sudaro šie padaliniai – Rietavo poliklinika, Palaikomojo gydymo ir slaugos skyrius, Greitoji medicinos pagalba, Daugėdų medicinos punktas, Giliogirio medicinos punktas, Labardžių medicinos punktas, Liolių medicinos punktas ir Žadvainų medicinos punktas. UAB „Rietavo šeimos daktaras“ turi filialą Tveruose.

Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas Rietave pagal pasirašytą bendradarbiavimo sutartį teikia Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

Švietimas

Rietavo savivaldybė siekia užtikrinti šiuos švietimo sistemos principus:

lygias galimybes – švietimo sistema yra socialiai teisinga, ji užtikrina asmenų lygybę, kiekvienam asmeniui laiduoja švietimo prieinamumą, bendrojo išsilavinimo įgijimą;

kontekstualumą – švietimo sistema yra glaudžiai susieta su krašto ūkinės, socialinės

kultūrinės raidos kontekstu, kartu su juo atsinaujina ir atitinka nuolat kintančias visuomenės reikmes;

veiksmingumą – švietimo sistema siekia geros kokybės rezultatų sumaniai ir taupiai naudodama turimus išteklius, nuolat vertindama, analizuodama ir planuodama savo veiklą;

tęstinumą – švietimo sistema yra lanksti, atvira, pagrįsta įvairių formų ir institucijų sąveika; ji sudaro sąlygas kiekvienam asmeniui mokytis visą gyvenimą.

Rietavo savivaldybėje veikia 2 gimnazijos: Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazija (su pradinio ugdymo skyriumi) ir Rietavo sav. Tverų gimnazija (su skyriumi, teikiančiu pradinį ir pagrindinį ugdymą), 1 pagrindinė mokykla, 1 lopšelis-darželis, Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokykla.

Mažėja mokinių skaičius mokyklose. 2013 m. rugsėjo 1 d. bendrojo ugdymo mokyklose buvo 1115 mokinių, iš jų ikimokyklinukų – 19, priešmokyklinukų – 40. 2014 m. rugsėjo 1 d. mokėsi 1063 mokiniai, iš jų 44 priešmokyklinukai ir 16 ikimokyklinukų, kurie kartu su priešmokyklinio amžiaus vaikais šiose mokyklose lankė mišrias priešmokyklinio ugdymo grupes. 2015 m. rugsėjo 1 d. mokėsi 1028 mokiniai, iš jų 32 priešmokyklinukai ir 22 ikimokyklinukai. 2016 m. rugsėjo 1 d. mokėsi 968 mokiniai, iš jų 27 priešmokyklinukai ir 34 ikimokyklinukai. 2017 m. rugsėjo 1 d. mokėsi 945 mokiniai, iš jų 37 priešmokyklinukai ir 42 ikimokyklinukai. Rietavo lopšelių-darželių 2013 m. rugsėjo 1 d. lankė 177 vaikai (iš jų 146 – ikimokyklinio amžiaus ir 31 – priešmokyklinio amžiaus). Rietavo lopšelyje-darželyje 2014 m. rugsėjo 1 d. buvo 189 vaikai, 9 ikimokyklinio ugdymo grupes lankė 158 vaikai, 2 priešmokyklinio ugdymo grupes – 31 vaikas. 2015 m. rugsėjo 1 d. buvo 195 vaikai. 9 ikimokyklinio ugdymo grupes lankė 164 vaikai, 2 priešmokyklinio ugdymo grupes – 31 vaikas. 2016 m. rugsėjo 1 d. buvo 200 vaikų. 10 ikimokyklinio ugdymo grupių lankė 165 vaikai, 2 priešmokyklinio ugdymo grupes – 35 vaikai. 2017 m. rugsėjo 1 d. buvo 206 vaikai. Dešimt ikimokyklinio ugdymo grupių lankė 170 vaikų, dviejose priešmokyklinio ugdymo grupėse – 36 vaikai.

Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokykloje 2013 – 2014 mokslo metais mokėsi 144 mokiniai, 2014-2015 mokslo metais – 150 mokinių, 2015 – 2016 mokslo metais – 148 mokiniai, 2016 – 2017 mokslo metais – 150 mokinių, 2017 – 2018 mokslo metais – 150 mokinių.

2014 m. savivaldybės ugdymo įstaigose mokėsi 87 mokiniai, 2015 m. – 101 mokinių, 2016 m. – 108 mokiniai, o 2017 m. – 106 mokiniai, turintys specialiųjų ugdymo poreikių.

Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose dirba 102 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 8 yra pagalbą teikiantys specialistai, t. y. socialiniai pedagogai, logopedai, specialieji pedagogai, psichologai. Aukštąjį išsilavinimą turi 101 pedagogai, spec. vidurinį – 1. Mokytojo kvalifikacinę kategoriją turi 11 pedagogų, vyr. mokytojo kvalifikacinę kategoriją – 44, mokytojo metodininko kvalifikacinę kategoriją – 36, eksperto kvalifikacinę kategoriją turi 1 pedagogas, specialisto kvalifikacinę kategoriją turi 3 specialistai, vyr. specialisto kvalifikacinę kategoriją – 4 specialistai. Neatestuotas 1 pedagoginis darbuotojas.

Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokykloje pirmajame pareigose dirba 13 mokytojų, iš viso yra 15 mokytojų. Iš pagrindinėje darbovietėje dirbančių mokytojų kvalifikacinę kategoriją turi 2 mokytojai, vyresniojo mokytojo – 7, mokytojo metodininko – 4, ekspertų nėra. Aukštesnįjį išsilavinimą turi 1 mokytojas, visi kiti mokytojai turi aukštąjį išsilavinimą.

Rietavo lopšelyje-darželyje pirmajame pareigose dirba 22 auklėtojai (iš viso – 24), iš jų aukštąjį išsilavinimą turi 12, aukštesnįjį – 10, auklėtojo kvalifikacinę kategoriją turi 2 auklėtojai, vyr. auklėtojo – 12, metodininko – 9, darželyje teikiama logopedo pagalba.

Šiuo metu mokyklose iš viso yra 301 kompiuteris, iš jų mokinių ugdymui naudojami 128.

Mokyklose yra 13 interaktyviųjų lentų, 59 daugialypės terpės projektoriai. 3 mokyklos ir 2 mokyklų skyriai naudoja elektroninius dienykus.

Kultūra

Rietavo savivaldybėje gyventojų kultūrinius poreikius tenkina trys įstaigos – Rietavo kultūros centras, Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka ir Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus. Rietavo kultūros centro kultūrinė veikla prasidėjo 1949 m. – buvo rodomi vaidinimai, vyko šokių vakarai, popietės. Nuo 2004 m. sausio 1 d. Rietavo kultūros namai

reorganizuoti į Rietavo savivaldybės kultūros centrą. Šiuo metu Kultūros centras turi keturis filialus – Tveruose, Medingėnuose, Labardžiuose, Daugėduose.

Kultūros centras didžiausią dėmesį skiria etnokultūros puoselėjimui, profesionalaus meno sklaidai, turiningam gyventojų laisvalaikio praleidimui, pramoginių renginių organizavimui, mėgėjų klubų ir meno kolektyvų veiklos skatinimui. Kultūros centras organizuoja įvairias Rietavo krašto žmonių pamėgtas tradicines šventes, vakarones, koncertus, valstybinių švenčių, reikšmingų ir atmintinų datų minėjimus, masinius renginius, dalyvauja Telšių apskrities ir respublikiniuose kultūriniuose renginiuose, bendrauja su Rietavo savivaldybės užsienio partneriais, organizuoja parodas, susitikimus su aktoriais, rašytojais, aktyviai bendradarbiauja su kitais kultūros centrais, mokyklomis, bibliotekomis, muziejais.

Kultūros centro veiklos kryptys apima mėgėjų meno kolektyvų veiklos puoselėjimą ir plėtrą, tradicinių, kasmetinių renginių organizavimą ir puoselėjimą, jaunimo užimtumo organizavimą ir kitas veiklas.

Iš viso Rietavo savivaldybės kultūros centre su filialais yra 17 meno mėgėjų kolektyvų, kuriuose yra 215 dalyvių.

Per 2016 metus Rietavo kultūros centre ir jo filialuose buvo suorganizuoti 255 renginiai (teminiai vakarai, teatralizuotos šventės, koncertai, vaidinimai, poilsio vakarai, vakaronės, diskotekos, spektakliai, koncertai, parodos ir kt.)

Rietavo savivaldybės teritoriją aptarnauja Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka (toliau – viešoji biblioteka) ir 6 filialai – bibliotekos padaliniai (Daugėdų, Labardžių, Liolių, Medingėnų, Pelaičių, Tverų), kurie yra pakankamai tolygiai išsidėstę Savivaldybės teritorijoje (pagal gyventojų pasiskirstymą). Viešoji biblioteka aktyviai dalyvauja diegiant šiuolaikiškas informacines komunikacines sistemas, tobulina susijusius darbuotojų gebėjimus. Viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose yra viešosios interneto prieigos darbo vietos. Tai galimybė kiekvienam bibliotekoje apsilankančiam asmeniui nemokamai naudotis internetu, gauti darbuotojo konsultaciją ir pagalbą naudojantis informacinėmis technologijomis. Nuo 2004 metų bibliotekoje veikia Lietuvos integrali bibliotekų informacinė sistema (LIBIS), bibliotekininkai gilina savo kompiuterinio raštingumo žinias, susipažįsta su technine ir programine viešosios interneto prieigos įranga, el. mokymosi galimybėmis. Viešojoje bibliotekoje 2016 m. buvo 1580 registruotų vartotojų, iš jų – 368 vaikai.

Rietave veikia Oginskių kultūros istorijos muziejus (toliau – muziejus). Muziejų įkūrė Rietavo savivaldybės taryba 2000 m. birželio 1 d., susidariusi sąlygas kunigaikščių Oginskių istorinio palikimo puoselėjimui, turizmo plėtrai.

Muziejus kartu su Žemaičių dailės muziejumi Plungėje, Kretingos, Šilutės, Kelmės muziejais, Palangos botaniniu parku ir kitais partneriais 2002 m. įkūrė Vakarų Lietuvos dvarų kultūros asociaciją, kurios pagrindinis tikslas – koordinuoti dvarų kultūros paveldo, istorinių parkų ir sodų, naujų kultūrinio kraštovaizdžio židinių išsaugojimo ir atgaivinimo idėjas, puoselėti kultūrinio turizmo plėtrą Žemaitijos regione. Muziejaus veiklos kryptys apima edukacinę veiklą, bendradarbiavimą su švietimo, mokslo ir kultūros organizacijomis, įvairių renginių, susitikimų organizavimą, kultūrinio paveldo puoselėjimą (organizuojamos dailininkų parodos, rengiamos istorinės ir edukacinės ekspozicijos, organizuojami teatralizuoti renginiai ir kt.)

2016 m. Muziejaus rinkiniuose buvo saugomi 5775 eksponatai. Muziejuje per metus apsilanko apie 4000-5000 lankytojų. Muziejaus lankytojų skaičius kasmet auga.

Sportas

Rietavo savivaldybėje veikia 12 sporto klubų, iš kurių 7 rengia sportinius renginius. Vasarą organizuoja sporto šventes, kuriose dalyvauja norintys sportuoti ir mylintys sportą žmonės. Sporto klubas „Greitukai“ organizuoja stalo teniso treniruotes, dalyvauja respublikinėse stalo teniso varžybose, dalyvavo Lietuvos jaunučių sporto žaidynėse. Sporto klubas per 2017 m. suorganizavo du sporto visiems renginius. Tverų sporto klubas „Vykintas“, kurio veikla pagrįsta masiniais renginiais, 2017 m. suorganizavo 8 sportinius renginius, kuriuos aplankė 387 dalyviai. Tveriškiai aktyviai įsitraukia į kaimyninių rajonų organizuojamas sporto šventes. Tverų sporto klubo krepšinio komanda 2016/2017 m. dalyvavo Lietuvos mažųjų miestelių krepšinio lygoje.

Sporto klubas „Rietuva“ suorganizavo salės futbolo turnyrą ir ledo ritulio turnyrą. 2017 m. sporto klubo „Rietuva“ sportininkai dalyvavo Plungės rajono salės futbolo čempionate. Sporto klubas „Rietavo gaja“ organizuoja sveikatinimo mankštas. Organizavo 2 sporto visiems renginius, kuriuose dalyvavo 100 sportininkų. S. Kažukauskio sporto klubas vasarą surengė tradicinę sporto šventę Žadvainuose. Krepšinio klubas „Rietavo liūtas“ įvairiose amžiaus grupėse organizavo krepšinio treniruotes vaikams. Su 3 amžiaus grupių vaikais dalyvavo Žemaitijos moksleivių krepšinio lygos varžybose, per 2017 m. sužaista daugiau kaip 20 krepšinio varžybų Žemaitijoje ir daugiau kaip 20 varžybų Rietave. Klubo sportininkai atstovavo Rietavo savivaldybei Lietuvos jaunučių sporto žaidynių krepšinio varžybose, dalyvavo 2016/2017 m. krepšinio turnyre Rietavo savivaldybės taurei laimėti ir organizavo vaikų krepšinio turnyrą.

Neliko pamiršti ir žmonės su negalia, kuriems Rietavo savivaldybės neįgaliųjų draugijos sporto klubas „Energija“ suorganizavo tradicinę sporto šventę. Sporto klubų vadovai – sporto entuziastai, prisidedantys prie sporto tradicijų puoselėjimo Rietavo savivaldybėje.

Rietave yra vyrų ir moterų tinklinio mėgėjų komandos. Rietavo tinklininkai 2017 m. dalyvavo 5 įvairaus rango tinklinio respublikiniuose ir tarptautiniuose, kuriuose jėgas išbandė su kitų rajonų sportininkais, iškovotos 2 antrosios ir 2 trečiosios vietos.

Moksleiviams buvo organizuotos Savivaldybės kvadrato, „Drasūs, stiprūs, vikrūs“, stalo teniso, krepšinio, mažojo futbolo 5x5, lengvosios atletikos, kroso, virvės traukimo, štangos spaudimo, rankų lenkimo, keturkovės, pradinukų trikovės varžybos. Sėkmingai dalyvauta respublikinėse varžybose, Lietuvos jaunučių, jaunių ir jaunimo varžybose. 2017 metais moksleiviai sėkmingai dalyvavo Lietuvos mokyklų žaidynių sporto varžybose. Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazija Lietuvos mokyklų žaidynių bendroje mokyklų įskaitoje užėmė 19 vietą iš 90 dalyvavusių mokyklų. Rietavo sav. Tverų gimnazija kaimo vietovių mokyklų bendroje įskaitoje užėmė 10 vietą tarp 88 dalyvavusių mokyklų. Bendrojo ugdymo įstaigos aktyviai dalyvavo „Ladygolas“ varžybose.

Buvo užbaigtas 2016/2017 metų krepšinio turnyras Rietavo savivaldybės taurei laimėti, kuriame dalyvavo 8 komandos. Startavo 2017/2018 m. krepšinio turnyras, kuriame norą dalyvauti pareiškė 6 komandos. Organizuotos tinklinio pirmenybės, kuriose susikovė 6 vyrų ir 3 moterų komandos. Organizuotos Rietavo savivaldybės stalo teniso pirmenybės. Organizuotas rankų lenkimo turnyras „Rietavas 2017“. Daug dalyvių pritraukė ir kasmetinės lenktynės dviračiais D. Žiliūtės taurei laimėti. Organizuotos bėgimo varžybos, skirtos Lietuvos sporto dienai paminėti.

Rietavo savivaldybės sportininkai parvežė medalių iš Lietuvos jaunimo rankų lenkimo čempionato. Dalyvauta masiniuose renginiuose „Sportas visiems“ Palangoje, Lietuvos seniūnijų sporto žaidynių zoniniame etape Klaipėdoje ir finaliniame etape Jonavoje. Rietavo savivaldybės vyrų krepšinio komanda startavo 2017/2018 m. Lietuvos mažų miestelių krepšinio lygos čempionate.

Vasarą organizuotos Rietavo seniūnijų sporto žaidynės, Rietavo miesto ir kaimo seniūnijų atrankos varžybos. Organizuota vasaros atidarymo sporto šventė. Organizuotos sporto šventės Daugėduose, Budrikiuose, gatvės krepšinio turnyras 3x3 ir paplūdimio tinklinio turnyrai, skirti Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dienai paminėti. Organizuoti vyrų ir moterų lauko teniso turnyrai. Vasara palydėta sporto renginiu „Palydint vasarą 2017“. Patverio tvenkinyje suorganizavotos žvejų mėgėjų varžybos.

2017 m. buvo tvarkomas sporto kompleksas prie Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazijos.

2018 m. planuojama organizuoti ir dalyvauti tradiciniuose kasmetiniuose turnyruose, ir naujuose sporto renginiuose ir turnyruose.

Jaunimas

Rietavo savivaldybės jaunimo politika įgyvendinama vadovaujasi 2008 metais priimta Rietavo savivaldybės jaunimo politikos koncepcija, Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymu, pagal kurį šios funkcijos įgyvendinimą Savivaldybėje koordinuoja specialistas atsakingas už jaunimo teises (jaunimo reikalų koordinatorius).

Rietavo savivaldybėje veikia 2 nacionalinės jaunimo organizacijos ir 1 nevyriausybinė jaunimo organizacija, 13 su jaunimu dirbančių organizacijų ir BĮ Rietavo atviras jaunimo centras.

Galima išskirti aktyviai veikiančią Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazijos mokinių savivaldą. Jaunimo organizacijų veikloje 2016 metais dalyvavo 114 jaunuolių, o 2017 metais – 118 jaunuolių. Atvirame jaunimo centre per 2016 metus unikalių apsilankymų buvo 450, o per 2017 metus – 490. 2016 metais 4884 registruoti apsilankymai, o 2017 metais – 5150 registruotų apsilankymų. 11 jaunuolių dalyvavo tarptautiniuose ir 30 jaunuolių – respublikiniuose jaunimo renginiuose. Aktyviai Savivaldybės renginiuose veikė jaunieji šauliai. Nuosekliai įgyvendino savo veiklas Rietavo skautų draugija, organizuodami ir dalyvaudami įvairiuose Savivaldybės renginiuose. Rietavo savivaldybės jaunimo organizacija „Progresas“ nuo rugpjūčio iki lapkričio mėn. įgyvendino Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos finansuotą jaunimo iniciatyvų programai teiktą projektą „Mobilus ir atviras“. Šio projekto veiklos buvo mobilus darbas su jaunimu trijose kaimo bendruomenėse – Medingėnuose, Daugėduose ir Girėnuose. Susitikimuose dalyvavo 65 bendruomenių vaikai ir jaunuoliai, savanoriavo 16 organizacijos „Progresas“ narių ir Rietavo atviro jaunimo centro atstovų. Viso projekto metu mobilaus darbo veiklos vyko 117 kontaktinių valandų.

Jaunimo organizacijoms ir neformalioms jaunimo grupėms nuolat teikiama informacija apie jaunimo renginius, jaunimo politikos įgyvendinimo klausimus, apie skelbiamus konkursus. Įgyvendinant atviro jaunimo centro veiklas buvo organizuoti informaciniai-pristatomieji renginiai, vyko asmeninės ir grupių konsultacijos, seminarai, sveikos gyvensenos, sportiniai užsiėmimai, įvairūs turnyrai, filmų vakarai, žygiai ir kt. veiklos.

Rengiant Rietavo savivaldybės strateginį plėtros planą iki 2020 m. buvo įtrauktos 8 jaunimo poreikius atitinkančio priemonės, kurios prisidės prie Savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimo.

Jaunimo darbuotojai 2016 metais kėlė savo kvalifikaciją 4, o 2017 metais – 5 tarptautiniuose jaunimo darbuotojų mokymuose.

2017 m. rugsėjo mėn. 8 Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazijos mokiniai dalyvavo tarptautinėje moksleivių akademijoje „Euroweek“ Vengrijoje.

2016 ir 2017 metais buvo įgyvendinamas Europos savanorių tarnybos (EST) projektas, 2017 m. priimant 2 tarptautinius savanorius ir organizuojant jiems veiklas.

Atnaujinta Rietavo savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veikla.

Savivaldybėje tęsiamas bendradarbiavimas Jaunimo garantijų iniciatyvų projektas „Atrask save“. Buvo renkami duomenys apie niekur nedirbančius, nesimokančius ir mokymuose nedalyvaujančius jaunuolius, reguliariai atsiskaitant su Jaunimo reikalų departamentu prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Technologiniai veiksniai

Mokslo ir technikos pažanga, spartus informacinių technologijų vystymasis sudaro galimybes taikyti šiuolaikines informacines technologijas, dirbti su duomenų bazėmis, greitai gauti ir perduoti informaciją.

Tolygi informacinės visuomenės plėtra yra viena svarbiausių sėkmingo šalies vystymosi prielaidų. Lietuvoje pagal svarbiausius informacinės visuomenės plėtros rodiklius matyti aiškūs skirtumai tarp miesto ir kaimo vietovių.

Namų ūkių tyrimo duomenimis Lietuvoje 2014 m. asmeninius kompiuterius namuose turėjo 72,2 proc. namų ūkių (Telšių apskrityje – 73,3 proc.), 2015 m. – 71,0 proc. (Telšių apskrityje – 72,3 proc.), 2016 m. – 73,3 proc. (Telšių apskrityje – 73,8 proc.), o 2017 m. – 73,0 proc.

Ypač išaugo kompiuterių ir interneto plėtra:

Lietuvoje 2014 metais interneto prieigą turėjo 72,1 proc. namų ūkių (Telšių apskrityje – 73,5 proc.), 2015 m. – 71,4 proc. (Telšių apskrityje – 73,8 proc.), 2016 m. – 74,4 proc. (Telšių apskrityje – 75,0 proc.), o 2017 m. – 75,0 proc. namų ūkių.

Rietavo savivaldybės administracijoje kompiuterių ir telekomunikacijų ūkį aptarnauja inžinierius-programuotojas. Seniūnijose daugėja kompiuterinės technikos ir programinės įrangos.

Skyriuose ir seniūnijose įdiegtos ir naudojamos buhalterinės apskaitos, valstybinės žemės nuomos administravimo, socialinių pašalpų, deklaracijų ir kitos kompiuterinės programos. 2012 m. Savivaldybėje veikia „Vieno langelio“ principas. Darbuotojai gali neribotai naudotis interneto tinklu. Elektroninio pašto serveris suteikia galimybę naudotis patikimomis elektroninio pašto paslaugomis. Internetinės bankininkystės paslaugas teikia visi bankai.

Vidinės aplinkos analizė

Teisinė bazė

Teisės aktai, kuriais savo veikloje vadovaujasi Rietavo savivaldybė, yra Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, Biudžeto sandaros įstatymas, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatymas, Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas, Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos piniginių paramos mažas pajamas gaunantiems šeimoms (vieniems gyvenantiems asmenims) įstatymas, Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymas, Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymas, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas, Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymas, Lietuvos Respublikos sveikatos įstatymas, Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymas, Lietuvos Respublikos vaikų teisių apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos archyvų įstatymas, Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymas, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, Lietuvos Respublikos turizmo įstatymas ir poįstatyminiai aktai, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros vertybių apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymas, Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymas, Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymas, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarka, Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu patvirtinta strateginio planavimo metodika ir kiti Lietuvos Respublikos įstatymai, Vyriausybės nutarimai, ministrų įsakymai ir kiti teisės aktai.

Organizacinė struktūra

Vietos savivalda – valstybės teritorijos administracinio vieneto – Savivaldybės teisė laisvai ir savarankiškai tvarkytis pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus per administracinio vieneto nuolatinių gyventojų tiesiogiai išrinktų atstovų Savivaldybės tarybą ir jos sudarytą vykdomąją ir kitas institucijas.

Vietos savivaldos principus Rietavo savivaldybėje įgyvendina šios vietos savivaldos institucijos: atstovaujamoji institucija – Savivaldybės taryba ir vykdomoji institucija – Savivaldybės administracija, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės institucijos yra atsakingos už teises ir savo funkcijų įgyvendinimą, atsižvelgiant į bendruomenės interesus.

Savivaldybių funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka vykdo Savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka vykdo Savivaldybės taryba, Savivaldybės administracijos direktorius, kiti Savivaldybės įstaigų ir skyrių vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar Savivaldybės tarybos sprendimai suteikia

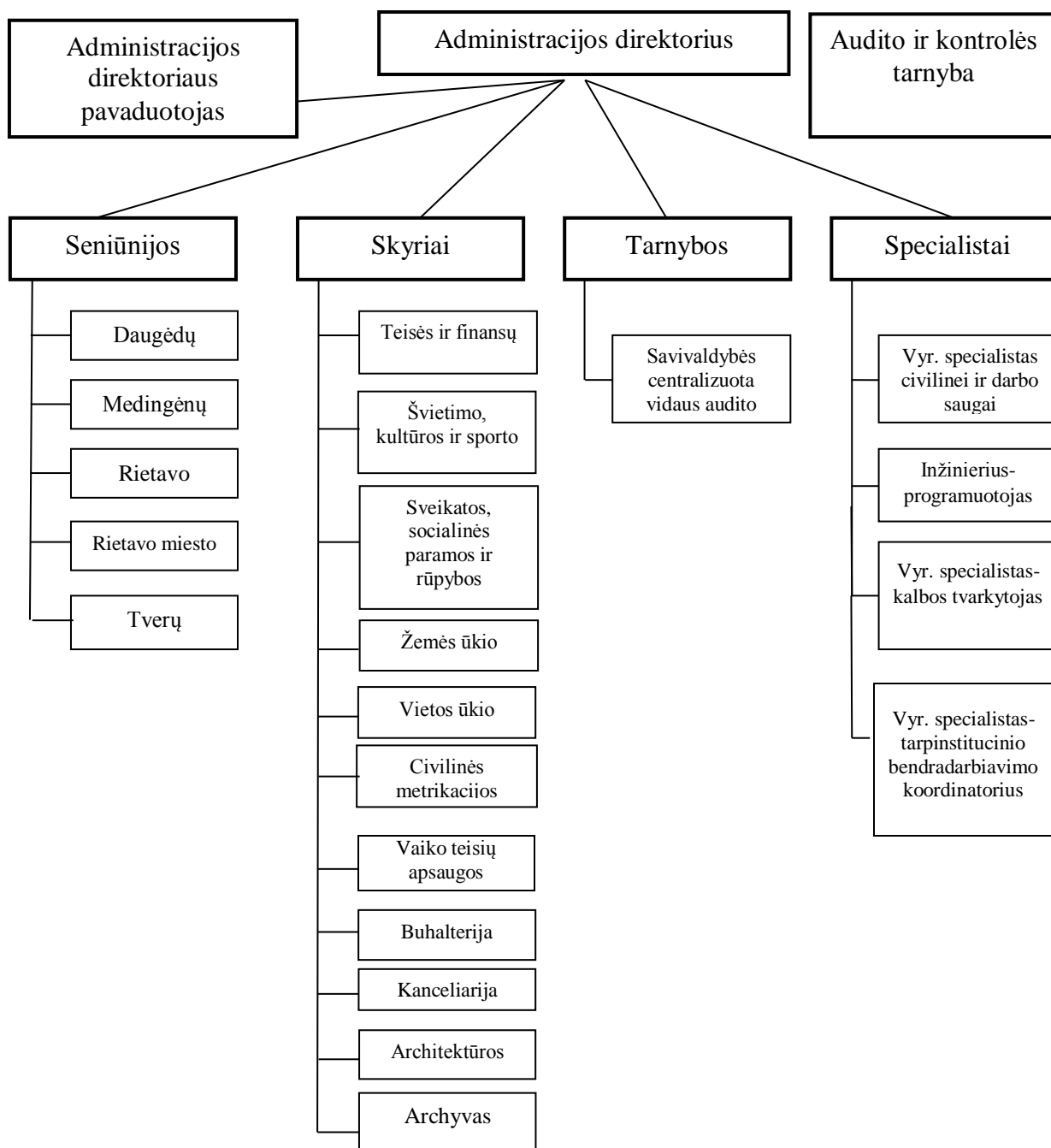
viešojo administravimo teises Savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia Savivaldybės įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal su Savivaldybėmis sudarytas sutartis – kiti fiziniai ir juridiniai viešai pasirenkami asmenys.

Savivaldybės taryboje dirba 17 narių.

Iš Savivaldybės tarybos narių sudaromi Tarybos komitetai, kurių pagrindinės funkcijos yra preliminarus klausimų nagrinėjimas ir teikimas Tarybai, merui svarstyti, kontroliuoti, kaip laikomasi įstatymų ir vykdomi Tarybos sprendimai. Veikia 5 komitetai: Kontrolės, Finansų ir ekonomikos, Švietimo, kultūros ir sporto, Sveikatos ir socialinės paramos, Ūkio plėtros ir ekologijos.

Rietavo savivaldybės administracijos steigėja yra Rietavo savivaldybės taryba. Administracija yra juridinis asmuo. Rietavo savivaldybės administraciją sudaro struktūriniai padaliniai (skyriai ir tarnybos) ir struktūriniai-teritoriniai padaliniai (5 seniūnijos).

Rietavo savivaldybės administracijos struktūra

Žmogiškieji ištekliai

2017 gruodžio 31 d. Savivaldybėje dirbo 103 darbuotojai, iš jų 3 politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai, 1 Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos vadovas, 58 – pagal darbo sutartis (administracijoje – 29, seniūnijose – 29), pagal Valstybės tarnybos įstatymą – 41 valstybės tarnautojas (administracijoje – 30, seniūnijose – 11).

Kasmet Savivaldybė investuoja į darbuotojų kvalifikacijos kėlimą. Dalis darbuotojų kelia savo kvalifikaciją seminaruose ir kursuose, siekia aukštojo universitetinio ar neuniversitetinio išsilavinimo.

Rietavo savivaldybės administracijos darbuotojų mokymų kryptys atitinka prioritetinius valstybės tarnautojų mokymo strategijos tikslus:

– tobulinti gebėjimus, susijusius su valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų strateginių tikslų įgyvendinimu;

– pasirengti panaudoti Europos Sąjungos struktūrinę paramą.

Darbuotojų kvalifikacijai ir aptarnavimo kokybei kelti Rietavo savivaldybė įgyvendino šiuos projektus:

– vieno langelio principo įgyvendinimas Savivaldybėje;

– veiklos procesų optimizavimas;

– Savivaldybės institucijose ir įstaigose dirbančiųjų kvalifikacijos tobulinimas.

Pagal Valstybės tarnybos įstatymą dirbantys valstybės tarnautojai kasmet yra vertinami vadovaujantis Valstybės tarnautojų kvalifikacinių klasių suteikimo ir valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo taisyklėmis.

Vadovaujantis Lietuvos respublikos Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo 2017 m. sausio 17 d. įstatymu nuo 2018 m. bus vertinami ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Biudžetinių įstaigų ir administracijos darbuotojų kasmetinio veiklos vertinimo tikslas – įvertinti biudžetinių įstaigų darbuotojų, išskyrus darbininkus, praėjusių kalendorinių metų veiklą pagal nustatytas metines užduotis, siektinus rezultatus ir jų vertinimo rodiklius.

Planavimo sistema

Rietavo savivaldybės taryba 2010 m. spalio 21 d. sprendimu Nr. TI-216 patvirtino Rietavo savivaldybės strateginį plėtros planą (SPP) iki 2016 metų. Strateginio planavimo procesui koordinuoti Savivaldybėje sukurta dviejų lygių – politinio ir administracinio – struktūra. Politiniu lygiu SPP įgyvendinimą prižiūri Savivaldybės taryba, Tarybos komitetai, strateginio planavimo darbo grupė. Administraciniu lygiu už Rietavo savivaldybės SPP įgyvendinimą atsakingas Administracijos direktorius.

Rietavo savivaldybės taryba 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T1-186 patvirtino Rietavo savivaldybės strateginio plėtros plano 2010-2016 metams pratęsimo iki 2020 metų projekto parengimą. Rietavo savivaldybės tarybos 2017 m. birželio 15 d. sprendimu Nr. T1-119 patvirtintas Rietavo savivaldybės Strateginis plėtros planas iki 2020 metų. Rietavo savivaldybės strateginiame plėtros plane iki 2020 metų patvirtinta Rietavo savivaldybės plėtros vizija, prioritetai, tikslai ir uždaviniai. Taip pat patvirtintos strateginio plėtros plano įgyvendinimo svarbiausios nuostatos, plano įgyvendinimo stebėsenos, tikslinimo ir atsiskaitymo už rezultatus tvarka.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2002 m. birželio 6 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“, buvo priimtas Rietavo savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl Rietavo savivaldybės strateginio planavimo tvarkos patvirtinimo“, kuris reglamentuoja vidutinės trukmės planavimo dokumento – trejų metų strateginio veiklos plano – rengimą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, 2011 m. Savivaldybės taryboje patvirtintas Rietavo savivaldybės administracijos seniūnijų veiklos programų sudarymo tvarkos aprašas ir Rietavo savivaldybės strateginio planavimo tvarkos aprašas. Pagal Rietavo

savivaldybės trejų metų SVP programos ir seniūnijų veiklos programos sudaromas metinis planavimo dokumentas – Savivaldybės biudžetas.

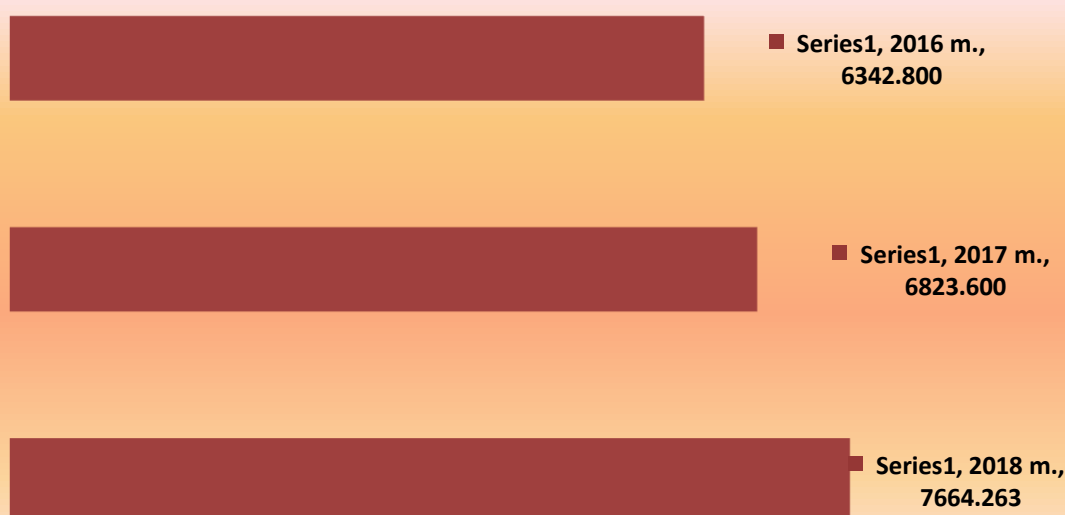
Finansiniai ištekliai

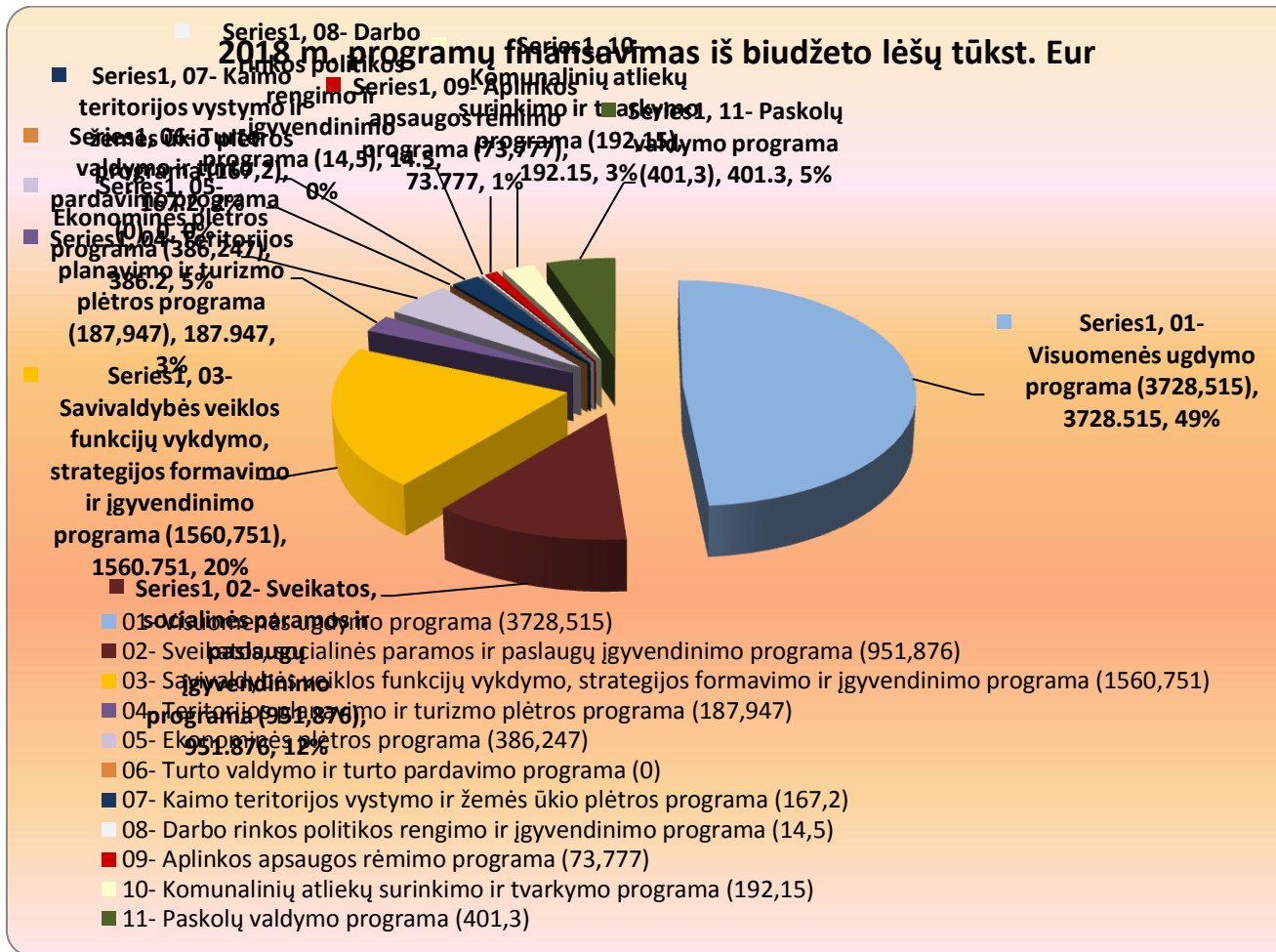
Pagrindinis Rietavo savivaldybės Strateginio veiklos plano programų finansavimo šaltinis – Savivaldybės biudžetas. Savivaldybės biudžetą sudaro mokestinės ir nemokestinės pajamos ir dotacijos. Mokestinės pajamos – dalis Savivaldybės teritorijoje surenkamo fizinių asmenų pajamų mokesčio, turto mokesčiai. Nemokestinės pajamos – pajamos iš nuosavybės, rinkliavos, baudų, patalpų nuomos, biudžetinių įstaigų pajamos ir kt. Kitas Savivaldybės veiklos finansavimo šaltinis yra Savivaldybės privatizavimo fondas. Tolygiai plėtrai užtikrinti būtina išnaudoti ir kitas finansavimo galimybes, pasinaudojant ES struktūriniais fondais, valstybės teikiamomis galimybėmis ir privačiomis investicijomis.

2018 metais Rietavo savivaldybės biudžetas sudaromas pagal 11 Savivaldybės administracijos programų:

- 01 – Visuomenės ugdymo programa.
- 02 – Sveikatos, socialinės paramos ir paslaugų įgyvendinimo programa.
- 03 – Savivaldybės veiklos funkcijų vykdymo, strategijos formavimo ir įgyvendinimo programa.
- 04 – Teritorinio planavimo ir turizmo plėtros programa.
- 05 – Ekonominės plėtros programa.
- 06 – Savivaldybės turto valdymo ir turto pardavimo programa.
- 07 – Kaimo teritorijos vystymo ir žemės ūkio plėtros programa.
- 08 – Darbo rinkos politikos rengimo ir įgyvendinimo programa.
- 09 – Aplinkos apsaugos rėmimo programa.
- 10 – Komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo programa.
- 11 – Paskolų valdymo programa.

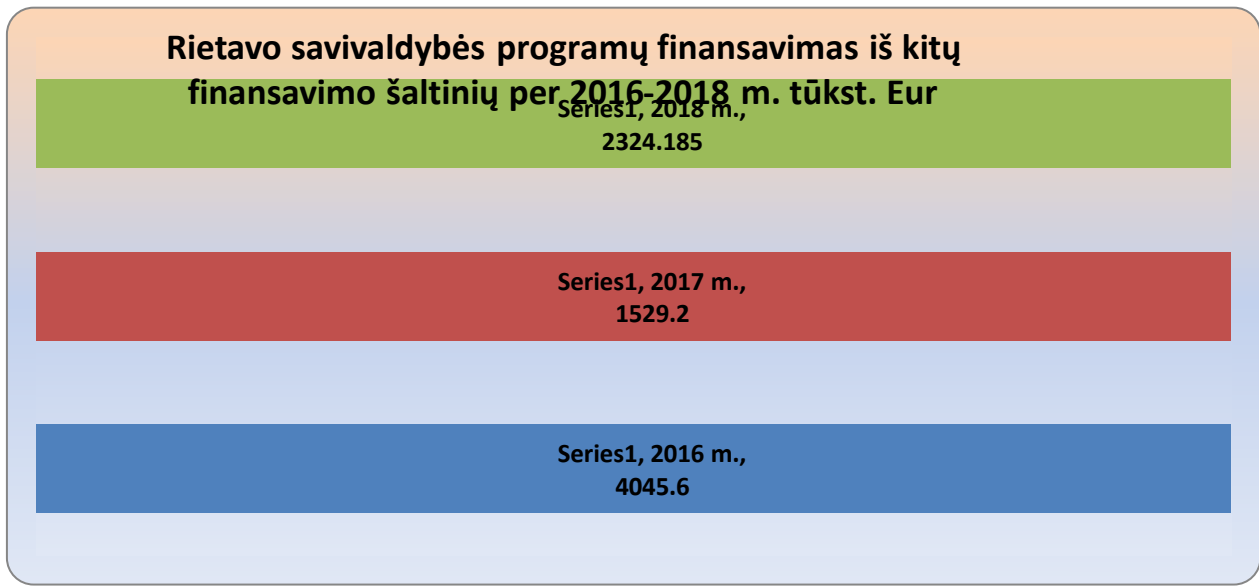
Rietavo savivaldybės 2016-2018 metų biudžeto dinamika tūkst. Eur

Be Savivaldybės biudžeto Rietavo Savivaldybė savo tikslams įgyvendinti naudoja Europos Sąjungos (ugdymo įstaigų ir Rietavo socialinių paslaugų centro projektams įgyvendinti), Valstybės biudžeto (biudžetinių įstaigų projektams įgyvendinti), Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, privalomojo sveikatos draudimo fondo, 2 proc. soc. paramos, rėmėjų ir kitas lėšas.

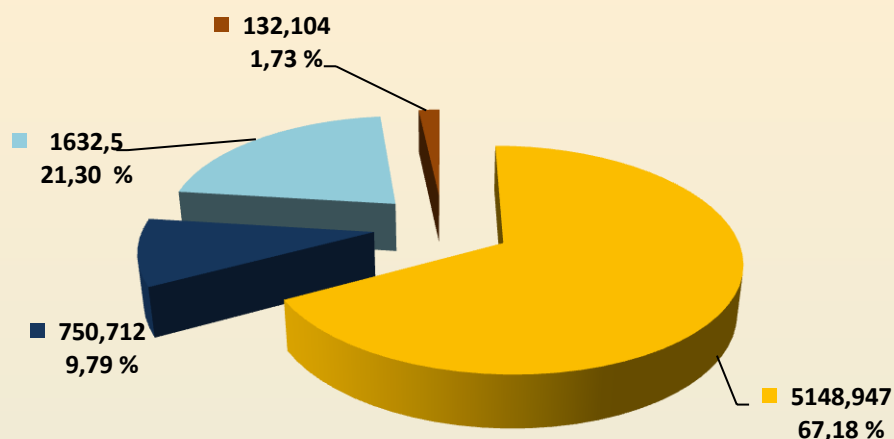
Per 2016 metus buvo planuota įsisavinti ne biudžeto lėšų (kiti finansavimo šaltiniai) – 4045,6 tūkst. Eur, per 2017 metus – 1529,2 tūkst. Eur, o per 2018 m. planuojama įsisavinti 2324,185 tūkst. Eur.

**Rietavo savivaldybės 2016 - 2018 m. biudžeto finansavimas
pagal programas**

Programos pavadinimas	2016 m. tūkst. Eur	2016 m. proc.	2017 m. tūkst. Eur	2017 m. proc.	2018 m. tūkst. Eur	2018 m. proc.
Visuomenės ugdymo programa	3343,60	52,71	3526,9	51,69	3728,515	48,65
Sveikatos, socialinės paramos ir paslaugų įgyvendinimo programa	801,50	12,64	851,8	12,48	951,876	12,42
Savivaldybės veiklos funkcijų vykdymo, strategijos formavimo ir įgyvendinimo programa	1312,30	20,69	1334,4	19,56	1560,751	20,36
Teritorijos planavimo ir turizmo plėtros programa	32,10	0,51	31,6	0,46	187,947	2,45
Ekonominės plėtros programa	356,10	5,61	328,1	4,81	386,247	5,04
Savivaldybės turto valdymo ir turto pardavimo programa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kaimo teritorijos vystymo ir žemės ūkio plėtros programa	162,30	2,56	160,5	2,35	167,2	2,18
Darbo rinkos rengimo politikos ir įgyvendinimo programa	30,0	0,47	24,5	0,36	14,5	0,20
Aplinkos apsaugos rėmimo programa	89,20	1,41	82,3	1,21	73,777	0,96
Komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo programa	163,50	2,58	173,0	2,53	192,15	2,51
Paskolų valdymo programa	52,20	0,82	310,5	4,55	401,3	5,23
Iš viso	6342,8	100,0	6823,6	100,0	7664,263	100,0

Savivaldybės 2018 m. biudžeto struktūra (tūkst. Eur, proc.)

- Savivaldybės biudžeto lėšos savarankiškomis funkcijoms vykdyti - 5148,947 (67,18 %)
- Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti - 750,712 (9,79 %)
- Mokinio krepšeliui finansuoti - 1632,5 (21,30 %)
- Įstaigų pajamų (už teikiamas paslaugas ir butų nuomą) programai vykdyti - 132,104 (1,73 %)

Ryšių sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos

Rietavo savivaldybė informacinių technologijų naudojimo srityje neatsilieka nuo kitų Lietuvos savivaldybių. Savivaldybės administracijoje praktiškai visos darbo vietos kompiuterizuotos, įdiegtas lokalus kompiuterių tinklas ir interneto ryšys. Darbuotojai naudojami elektroniniu paštu, vidinėmis ir išorinėmis duomenų bazėmis. Savivaldybės interneto svetainėje www.rietavas.lt gyventojams teikiamos pirmojo lygio elektronines paslaugas (informavimas) ir keletas antrojo lygio elektroninių paslaugų (dokumentų formos, atmintinės, blankai). Nuo 2013 metų Savivaldybėje įdiegta dokumentų valdymo sistema, kuria naudojasi Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir struktūrinių-teritorinių padalinių darbuotojai. 2012 metais Savivaldybėje įdiegta veiklos procesų elektroninė valdymo sistema, apimanti administracijos struktūrinius padalinius, struktūrinius-teritorinius padalinius ir biudžetines įstaigas.

Vidaus darbo kontrolė

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atlieka finansinę ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atliekamo audito išorinę peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė.

Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme (2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1253) numatyta, kad savivaldybių administracijose turi būti įsteigta vidaus audito tarnyba. Tarnyboje dirba vienas darbuotojas – karjeros valstybės tarnautojas. Centralizuota vidaus audito tarnyba yra tiesiogiai pavaldi ir atskaitinga Administracijos direktoriui. Tarnyba teikia vadovybei objektyvią ir nepriklausomą informaciją apie atliktą auditą, rekomendacijas dėl audituotų įstaigų veiklos ir vidaus kontrolės tobulinimo, užtikrina vidaus audito pažangos stebėjimą, glaudžiai bendradarbiauja su audituojama aplinka ir pan.

SSGG analizė

Stiprybės

1. Stabili politinė situacija Rietavo savivaldybės taryboje.
2. Parengtas ir atnaujintas Savivaldybės bendrasis planas, kuris užtikrins subalansuotą teritorinę Savivaldybės plėtrą.
3. Palaikomi ryšiai su Savivaldybės socialiniais – ekonominiais partneriais, nevyriausybinėmis organizacijomis ir užsienio partneriais.
4. Patogi geografinė padėtis transporto, logistikos, aptarnavimo sektorių plėtrai.
5. Pakankamai išplėtotų socialinių, švietimo, kultūros paslaugų prieinamumas.
6. Sparčiai vykdomų projektų, susijusių su viešosios infrastruktūros kūrimu ir modernizavimu, įgyvendinimas.
7. Kompiuterizuotos darbo vietos Savivaldybės administracijoje ir biudžetinėse įstaigose.
8. Savivaldybėje dirba kvalifikuotas, ilgametę patirtį turintis personalas.
9. Rietavo savivaldybė pritraukia lėšų ir sėkmingai įgyvendina ES finansuojamus projektus.
10. Savivaldybės administracijoje įdiegta dokumentų valdymo sistema.
11. Didelė darbingo amžiaus gyventojų dalis.
12. Mažėjantis registruotų bedarbių skaičius ir nedarbo lygis.

Silpnybės

1. Verslo struktūra mažai prisideda prie investicinio klimato gerinimo.
2. Maža žemės ūkių specializacija mažina našumą, plėtros galimybes.
3. Silpnai išplėtotą pramonės infrastruktūrą.
4. Nepakankamai formuojamas krašto įvaizdis.
5. Gana blogi gyventojų sveikatingumo rodikliai (didesnis negu šalies vidurkis mirtingumas dėl išorinių priežasčių; blogesnis aprūpinimas sveikatos priežiūros žmogiškaisiais ištekliais).
6. Socialinis ir ekonominis mažesnių gyvenviečių, kaimo vietovių atotrūkis vertinant gyvenamosios aplinkos patrauklumą, viešąją infrastruktūrą lyginant su didesnių apskričių vietovėmis.
7. Mažėjantis gyventojų skaičius.
8. Gyventojų migracija į didesnius miestus ir užsienį.
9. Mažas vidutinis darbo užmokestis.

Galimybės

1. Rietavo savivaldybei, panaudojant ES struktūrinių fondų ir kitų organizacijų lėšas, atsivėrė galimybės modernizuoti ir plėsti ūkio, aplinkos apsaugos, socialinę infrastruktūrą.
2. Švietimo įstaigų renovavimas ir modernizavimas.
3. Yra sąlygos formuoti alternatyvias veiklas – kaimo turizmą, amatus, paslaugas.
4. Žemės ūkių modernizacija ir ekologinių žemės ūkio produktų gamyba ir realizavimas.
5. Investicijos į turizmo plėtrą paskatintų keliautojų srautus, formuotų aptarnavimo sektoriaus plėtrą, naujų paslaugų atsiradimą.
6. Smulkaus ir vidutinio verslo plėtra sudarytų sąlygas naujų darbo vietų atsiradimui.
7. Nevyriausybinių organizacijų iniciatyvų skatinimas.
8. Alternatyvių išteklių plėtra, įvairių kultūros paveldo, lankytinų objektų pritaikymas turizmui gerinant verslo aplinką.

9. Strateginio valdymo sistemos tobulinimas leis racionaliau planuoti Savivaldybės veiklą ir finansinius išteklius, aiškiau nubrėžti Savivaldybės padalinių atsakomybės už ilgalaikio plano veiksmų įgyvendinimą ribas.

Grėsmės

1. Mažėjantis mokinių skaičius kaimo mokyklose gali paskatinti reorganizuoti mokyklas.
2. Socialinės atskirties ir rizikos grupės asmenų skaičiaus didėjimas pareikalaus daugiau socialinių paslaugų ir lėšų.
3. Mažos galimybės pritraukti didesnes investicijas, didinti verslo efektyvumą, dėl to išliekantis mažas patrauklumas verslui.
4. Mažėjantis ūkininkaujančių asmenų skaičius ir žemės ūkio produkcijos gamintojų konkurencingumo mažėjimas nesugebant prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos sąlygų.
5. Nepakankamas darbo užmokestis, atsiliekančio nuo šalies ir apskrities vidurkių, didins emigracijos srautus.
6. Augantis Savivaldybės gyventojų mirtingumas, mažėjantis gimstamumas.
7. Didėjantys Rietavo savivaldybės ir šalies ekonominiai skirtumai.

Strateginio tikslo pavadinimas Užtikrinti Savivaldybės valdymo kokybę, racionalų jos turto ir lėšų panaudojimą, gerinti švietimo, kultūros, sporto ir jaunimo užimtumo sistemą, formuoti socialiai saugią ir sveiką visuomenę	Kodas 01
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdomos programos 01 programa Visuomenės ugdymo programa 02 programa Sveikatos, socialinės paramos ir paslaugų įgyvendinimo programa 03 programa Savivaldybės veiklos funkcijų vykdymo ir strategijos formavimo ir įgyvendinimo programa 06 programa Savivaldybės turto valdymo ir turto pardavimo programa 08 programa Darbo rinkos politikos rengimo ir įgyvendinimo programa 11 programa Paskolų valdymo programa	
Strateginio tikslo pavadinimas Skatinti žemės ūkio modernizavimą, sukurti verslui plėtotis palankią aplinką, formuoti turizmui patrauklaus krašto įvaizdį	Kodas 02
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdomos programos 04 programa Teritorinio planavimo ir turizmo plėtros programa 07 programa Kaimo teritorijos vystymo ir žemės ūkio plėtros programa	
Strateginio tikslo pavadinimas Užtikrinti Savivaldybės teritorijos, jos infrastruktūros, ekologiškai švarios ir saugios gyvenamosios aplinkos vystymąsi	Kodas 03
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdomos programos 05 programa Ekonominės plėtros programa 09 programa Aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa 10 programa Komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo programa	

**Rietavo savivaldybės strateginio veiklos plano bendras lėšų poreikis (asignavimai)
ir numatomi finansavimo šaltiniai**

(tūkst. Eur)

Ekonominės klasifikacijos grupės	Biudžetas 2017 m.	Asignavimai biudžetiniams 2018 metams	Projektas 2019 metams	Projektas 2020 metams
1. Iš viso asignavimų	9061,7	7664,263	10084,2	9555,9
1.1. Išlaidoms	6567,7	6702,016	9306,7	8748,4
1.1.1. iš jų darbo užmokesčiui	3323,4	3489,692	3520,0	3590,0
1.2. turtui įsigyti ir finansiniams įsipareigojimams vykdyti	2494,0	962,247	777,5	807,5
2. Finansavimo šaltiniai	10580,2	9988,448	11712,5	11230,8
2.1. Savivaldybės biudžetas	9061,7	7664,263	10084,2	9555,9
2.1.1. valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija, iš jos:	2257,66	2383,212	2520,1	2601,9
2.1.1.1. valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti	657,26	750,712	845,1	881,9
2.1.1.2. mokinio krepšeliui finansuoti	1600,40	1632,5	1675,0	1720,0
2.1.2. Savivaldybės funkcijoms vykdyti	6543,94	5075,17	7356,3	6741,7
2.1.3. Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	89,90	73,777	51,6	45,1
2.1.4. įstaigų pajamų už teikiamas paslaugas ir butų nuomą lėšos	170,20	132,104	142,2	158,2
2.1.5. lėšos už parduotą turtą	0,0	0,0	14,0	9,0
2.2. Kiti šaltiniai	1518,5	2324,185	1628,3	1674,9
2.2.1. ES lėšos	62,4	237,628	99,4	99,4
2.2.2. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. valstybės biudžeto lėšos	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3.1. Valstybės biudžeto lėšos (biudžetinių įstaigų projektams)	19,6	56,0	39,3	39,8
2.2.4. kitos lėšos, iš jų:	1441,12	2030,557	1489,6	1535,7

Ekonominės klasifikacijos grupės	Biudžetas 2017 m.	Asignavimai biudžetiniams 2018 metams	Projektas 2019 metams	Projektas 2020 metams
2.2.4.1. 2 proc. soc. paramos lėšų	6,1	6,4	6,2	6,3
2.2.3.2. privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos	0,1	0,1	0,1	0,1
2.2.4.3. socialinės apsaugos ir darbo ministerijos lėšos	1395,9	2017,19	1471,5	1515,5
2.2.4.4. socialinės apsaugos ir darbo ministerijos lėšos (projektai)	0,8	0,867	0,8	0,8
2.2.4.5. darbo biržos lėšos	14,5	0,0	0,0	0,0
2.2.4.6. rėmėjų lėšos	19,0	6,0	11,0	13,0
2.2.4.7. SADM lėšos (būsto kredito daliai padengti)	0,1	0,0	0,0	0,0
Teikiama programų				
01 – Visuomenės ugdymo programa, 02 – Sveikatos, socialinės paramos ir paslaugų įgyvendinimo programa, 03 – Savivaldybės veiklos funkcijų vykdymo, strategijos formavimo ir įgyvendinimo programa, 04 – Teritorijų planavimo programa, 05 – Ekonominės plėtros programa, 06 – Privatizavimo fondo lėšų panaudojimo programa, 07 – Kaimo teritorijos vystymo ir žemės ūkio plėtros programa, 08 – Darbo rinkos politikos rengimo ir įgyvendinimo programa, 09 – Aplinkos apsaugos rėmimo programa, 10 – Komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo programa, 11 – Paskolų valdymo programa.				

Strateginio veiklos plano priedai

1 b forma. 2018 metų programų aprašymai.

1 lentelė. 2017 - 2020 m. programų, programų tikslų, uždavinių ir priemonių asignavimų suvestinės.

2 lentelė. 2017 - 2020 m. vertinimo kriterijų suvestinės.

Administracijos direktorius

Vytautas Dičiūnas

Telefonas	(8 448) 73 202
Data	2018-02-08